kewangan menjadi lebih bersepadu dengan sistem global maka magnitud, saluran dan kepantasan transmisi risiko merentas negara juga menjadi lebih mencabar. Keadaan ini telah mewujudkan peluang kerjasama serantau yang lebih rapat antara bank pusat untuk mengumpul sumber-sumber mereka bagi mempertingkatkan rangkaian pengawasan dan menggalakkan kestabilan monetari dan kewangan serantau. Rencana berikut menerangkan beberapa inisiatif yang sedang dilaksanakan secara giat oleh bank pusat serantau, termasuk Bank Negara Malaysia.

Inisiatif Terpilih Bank Pusat yang sedang Dijalankan bagi Menggalakkan Kerjasama Serantau

Inisiatif Pasukan Petugas EMEAP

- Penubuhan Pasukan Petugas Kerjasama Kewangan Serantau di Asia pada bulan Februari 2006 merupakan perkembangan yang penting dalam bidang kerjasama serantau pada tahun 2006. Inisiatif ini mencerminkan usaha yang lebih intensif untuk merangsang kerjasama yang lebih mendalam antara bank-bank pusat serantau dengan matlamat utamanya untuk menggalakkan kestabilan makroekonomi dan kewangan dalam rantau ini, dan seterusnya mencapai pertumbuhan dan kestabilan serantau yang saling memperkukuh. Fokus inisiatif ini adalah pada enam mandat kerjasama, iaitu pemantauan makro dan pengurusan risiko serantau; pengurusan dan penyelesaian krisis; pembangunan dan integrasi pasaran dan infrastruktur kewangan; pembinaan kapasiti; perkongsian maklumat, kepakaran dan pengalaman; dan komunikasi.

Inisiatif Chiang Mai

- Usaha yang ketara telah ditumpukan pada pengurusan dan penyelesaian krisis, khususnya pembangunan dan pengukuhan selanjutnya bantuan kendiri dan pengaturan sokongan serantau. Inisiatif Chiang Mai (Chiang Mai Initiative, CMI) menandakan satu langkah penting ke arah menggalakkan bantuan kendiri dan pengaturan sokongan serantau di kalangan negara ASEAN+3[1] bagi mencapai matlamat untuk memastikan kestabilan monetari dan kewangan serantau.

- CMI telah dilancarkan pada 6 Mei 2000 oleh Menteri-Menteri Kewangan ASEAN+3 untuk melengkapi kemudahan kewangan antarabangsa yang sedia ada, dan dengan itu dapat menyediakan sumber kewangan tepat pada masanya kepada negara anggota yang menghadapi keperluan imbangan pembayaran sementara dan mudah tunai jangka pendek. CMI mempunyai dua komponen, iaitu Pengaturan Swap ASEAN (ASEAN Swap Arrangement, ASA) dan rangkaian pengaturan swap dua hala (bilateral swap arrangement, BSA).

- Bagi memperkukuh lagi sokongan bantuan kewangan kendiri serantau, negara ASEAN+3 telah bersetuju untuk bekerjasama dalam merumuskan rangka kerja yang lebih maju bagi pengaturan sokongan mudah tunai serantau, dan seterusnya mencapai matlamat jangka panjang CMI untuk mempunyai komponen pengaturan swap pelbagai hala. Sehubungan dengan itu, satu pasukan petugas telah dibentuk untuk mengkaji beberapa pilihan dan langkah progresif untuk mewujudkan CMI sedemikian. Rangka kerja cadangan itu bertujuan menggalakkan pengumpulan dan penggunaan sokongan mudah tunai secara lebih berkesan dan cekap dalam kalangan negara anggota.

[1] Negara ASEAN terdiri daripada Brunei, Indonesia, Malaysia, Filipina, Singapura, Thailand, Cambodia, Lao PDR, Myanmar dan Vietnam. Negara "+3" terdiri daripada Jepun, Korea dan Republik Rakyat China.

- Malaysia telah melaksanakan tiga perjanjian BSA dengan Jepun, Korea dan RR China di bawah CMI. Jumlah BSA tersebut ialah USD4 bilion. Secara kolektif, rangkaian BSA yang merangkumi 16 perjanjian dalam kalangan lapan negara ASEAN+3 mempunyai jumlah terkumpul sebanyak USD77 bilion pada akhir tahun 2006 berbanding dengan USD58.5 bilion pada akhir tahun 2005.

- Perkembangan terbaru ini turut menekankan keperluan untuk meningkatkan kerjasama dalam kalangan negara serantau dalam bidang pengawasan makroekonomi dan kewangan bagi membolehkan pengesanan risiko yang lebih awal dalam rantau ini. Oleh itu, rantau ini telah memulakan beberapa siri usaha untuk menggalakkan pengawasan yang lebih ketat , khususnya dalam memperlengkap BSA di bawah CMI. Pada bulan Mei 2006, Menteri-Menteri Kewangan ASEAN+3 bersetuju supaya langkah-langkah diambil untuk terus memperkukuh kapasiti pengawasan serantau bagi membantu proses dialog dasar di bawah proses Kajian Semula Ekonomi dan Dialog Dasar ASEAN+3 (Economic Review and Policy Dialogue, ERPD). Menteri-Menteri Kewangan ASEAN+3 bersetuju membentuk Kumpulan Pakar (Group of Experts, GoE). GoE yang terdiri daripada beberapa pakar profesional serantau, akan berfungsi sebagai sebuah badan bebas penilaian ekonomi bagi rantau ini. Pakar-pakar itu akan mengenal pasti dan membuat kajian mendalam tentang isu ekonomi dan kewangan yang merupakan kelemahan dan menjadi kebimbangan dalam rantau ini, khususnya dalam bidang dasar makroekonomi, dasar fiskal, sektor luar negeri (kewangan perdagangan dan antarabangsa) dan dasar monetari.

- Di samping itu, Menteri-Menteri Kewangan ASEAN+3 juga bersetuju untuk membentuk Kumpulan Kerja Teknikal bagi Pemantauan Ekonomi dan Kewangan (Technical Working Group on Economic and Financial Monitoring, ETWG) untuk memperkukuh proses pengawasan dalam rantau ini. ETWG akan memainkan peranan penting dalam membangunkan Sistem Amaran Awal untuk membantu pengesanan awal kemunculan risiko dalam sistem. ETWG juga dijangka membantu meningkatkan dan memperkukuh pembinaan kapasiti dan keupayaan pengawasan negara anggota.

OPERASI MONETARI PADA TAHUN 2006

Pelaksanaan dasar monetari sepanjang tahun 2006 tertumpu pada pengurusan keadaan mudah tunai dalam melaksanakan keputusan dasar monetari dan mengekalkan keadaan yang teratur dalam pasaran wang dan pertukaran asing. Operasi dasar tertumpu pada pengurusan mudah tunai lebihan yang besar dalam sistem antara bank, terutamanya berikutan aliran masuk yang besar berpunca daripada perdagangan antarabangsa dan kemasukan pelaburan portfolio. Mudah tunai agregat meningkat pada tahun itu dengan jumlah mudah tunai lebihan yang disterilisasikan oleh pelbagai instrumen dasar monetari berasaskan pasaran Bank Negara Malaysia, meningkat daripada RM163.7 bilion pada 31 Disember 2005 kepada RM207.5 bilion pada 31 Disember 2006. Kebanyakan mudah tunai lebihan ini disterilisasikan melalui pasaran wang konvensional yang mencakupi 79.6% daripada jumlah operasi, sementara bakinya melalui operasi monetari dalam pasaran wang Islam.

Peminjaman langsung kekal sebagai instrumen monetari utama untuk mencakupi 74.4% daripada mudah tunai lebihan yang disterilisasikan. Jenis peminjaman ini merupakan instrumen dasar monetari yang sangat fleksibel kerana peminjaman baru boleh dikendalikan dalam had waktu yang singkat melalui lelongan berbilang harga yang kompetitif menerusi platform Sistem Automatik Sepenuhnya bagi Penenderan (Fully Automated System for Tendering, FAST). Tempoh matang bagi peminjaman ini juga fleksibel, iaitu dari semalaman sehingga 6 bulan, dengan tempoh kematangan purata jumlah peminjaman kekal singkat, iaitu antara 20-30 hari. Dalam pasaran